

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Юридичний факультет
 Кафедра цивільного права і процесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан юридичного факультету

 І. Сопілко
 «09» 09 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 О. Полухін
 «11» 10 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
 «Актуальні проблеми сімейного права»

Галузь знань 08 Право
 Спеціальність: 081 Право
 Освітньо-наукова програма: Право

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна	4	150/3	20	30	-	100	-	-	Залік 4с
Вечірня	4	150/3	20	30	-	100	-	-	Залік 4с
Заочна	4	150/3	6	10	-	134	-	-	Залік 4с

Індекс: РДФ – 9 – 08/21 – 2.1.3
 Індекс: РДФ – 9 – 08/21 – 2.1.3

СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Право», навчальних та робочих навчальних плану № РДФ – 9 – 08/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «доктор філософії» за спеціальністю 081 «Право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

професор кафедри цивільного права і процесу А. Г. Дідук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри цивільного права і процесу, протокол № 10 від «30» 08. 2021 р.

Завідувач кафедри

 С. В. Вишневецька

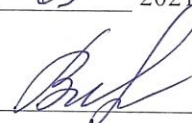
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 081 «Право» (освітньо-наукова програма «Право») – кафедри господарського, повітряного та космічного права, протокол № 12 від «30» 08. 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми І. М. Сопілко

Завідувач кафедри Л. С. Нецька

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради юридичного факультету, протокол № 7 від «09» 09. 2021 р.

Голова НМРР

 В. М. Вишневецький

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантурою та
докторантурою

 А. П. Лелеченко

«09» 09. 2021 р

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни полягає в тому, що вона є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі права.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів знань з дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» правового регулювання сімейно-правових відносин й оволодіння навичками для їх подальшої реалізації у майбутній професійній діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення та засвоєння теоретичних знань та відпрацювання навиків застосування норм сімейного права; під час вирішення ситуаційних завдань, які розроблені з урахуванням особливостей здійснення правотворчої діяльності; ознайомлення з судовою практикою вирішення цивільних та сімейних спорів.

- вивчення та засвоєння тенденцій, закономірностей, факторів і умов формування науки сімейного права, сучасних теорій і концепцій;

- вивчення та засвоєння Європейського законодавства та актів міжнародних судових інституцій для визначення сучасних тенденцій розвитку сімейного права.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

Відповідно до освітньої-наукової програми «Право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

- мати передові концептуальні та методологічні знання з галузі права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій;

- розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти в галузі права, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та методологічні проблеми організаційно-правового характеру з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;

- глибоко розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці;

- ефективно застосовувати першоджерела Європейського та іншого міжнародного законодавства й правових актів міжнародних інституцій у науково-дослідній та навчальній діяльності;

- фахово виявляти й аналізувати зарубіжні й вітчизняні прогресивні технології вирішення правових спорів, юридичних конфліктів, та генерувати основні їх ідеї в науково-дослідну діяльність;

- глибоке знання спеціалізованих правових галузей за напрямом дисертаційного дослідження.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні компетентності:

- здатність до розуміння сучасних тенденцій розвитку державної політики щодо реалізації сімейних прав, свобод і інтересів суб'єктів сімейного права;
- здатність до розуміння тенденцій, закономірностей, факторів і умов формування науки сімейного права, її місця в системі соціально-гуманітарного знання, правової політики, правової культури громадян і суспільства в цілому, а також оволодіння сучасними теоріями і концепціями з сімейного права та здатність до їх критичного аналізу й оцінки;
- здатність до застосування сучасної методології науки сімейного права та методів наукової діяльності;
- здатність опрацьовувати та застосовувати Європейське законодавство та акти міжнародних судових інституцій для визначення сучасних тенденцій розвитку сімейного права;
- володіння глибокими знаннями в галузі сімейного права за науковим напрямом дисертаційного дослідження.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сімейного права» базується на знаннях таких дисциплін, як «Методика та методологія наукових досліджень і викладання юриспруденції», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень», «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс спеціальності «Право», «Європейське законодавство та практика ЄСПЛ у становленні та розвитку української правової науки», «Сучасні державно-правові механізми реалізації прав, свобод і інтересів людини», «Правові спори в сучасній науці і практиці», «Медіація як альтернативний спосіб вирішення правових спорів».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Актуальні проблеми сімейного права», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. Актуальні проблеми сімейного права

Інтегровані вимоги модуля № 1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 студент повинен:

знати:

- сучасні тенденції сфери дії норм та розвитку основних інститутів сімейного права;
- міжнародні стандарти, чинне законодавство України, тенденції нормотворення, правозастосування й державної політики у сфері сімейних правовідносин;
- понятійно-категоріальний апарат у галузі сімейного права;
- судову практику з вирішення сімейних спорів, в т. ч. Європейського суду з прав людини

вміти:

- використовувати передові знання і методики у процесі правозастосування інститутів сімейного права;
- самостійно працювати із законодавством України та міжнародними стандартами;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021
		стор. 6 з 10	

- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів сімейного права;
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування в сімейному праві;
- інтегрувати необхідні знання та розв’язувати складні задачі правозастосування у сфері сімейного права;
- застосовувати судову практику, в т. ч. прецедентну практику Європейського суду з прав людини, правові позиції Верховного Суду.

Тема 1. Сімейне право як галузь приватного права: актуальні проблеми. Поняття сімейного права. Предмет і метод сімейного права. Принципи та функції сімейного права. Джерела правового регулювання сімейних відносин. Аналогія в сімейному праві. Дія норм сімейного права.

Тема 2. Особливості здійснення сімейних правовідносин. Сім’я як об’єкт правового регулювання. Право на сім’ю. Поняття, види та структура сімейних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення сімейних правовідносин. Здійснення сімейних прав і виконання сімейних обов’язків. Захист сімейних прав та інтересів. Строки в сімейному праві.

Тема 3. Шлюб та сім’я. Поняття та правова природа шлюбу. Умови укладення шлюбу. Державна реєстрація шлюбу та її правові наслідки. Недійсність шлюбу.

Тема 4. Особисті немайнові права та обов’язки подружжя, особливості здійснення. Поняття і загальна характеристика особистих немайнових прав та обов’язків подружжя. Зміст особистих немайнових прав та обов’язків подружжя. Інші особисті немайнові права подружжя.

Тема 5. Майнові правовідносини подружжя, особливості здійснення. Загальна характеристика майнових правовідносин подружжя. Право особистої приватної власності дружини та чоловіка. Право спільної сумісної власності подружжя. Поділ спільного майна подружжя. Договірний режим майна подружжя.

Тема 6. Актуальні проблеми реалізації прав та обов’язків подружжя по утриманню. Загальна характеристика аліментних зобов’язань. Підстави виникнення між подружжям обов’язків з утримання. Право на утримання після розірвання шлюбу. Припинення права одного з подружжя на утримання. Договір подружжя про надання утримання.

Тема 7. Майнові правовідносини батьків і дітей. Поняття майнових правовідносин між батьками та дітьми. Управління майном дитини. Правовідносини батьків і дітей щодо утримання. Загальна характеристика зобов’язань батьків і дітей стосовно утримання. Договірне регулювання аліментних зобов’язань. Стягнення аліментів у судовому порядку. Стягнення аліментів за минулий час та заборгованості за аліментами. Відповідальність за прострочення сплати аліментів. Обов’язок батьків утримувати повнолітніх дочку, сина та його виконання. Обов’язок повнолітніх дочки, сина утримувати батьків та його виконання.

Тема 8. Правовідносини інших членів сім’ї та родичів. Особисті немайнові правовідносини інших членів сім’ї та родичів. Обов’язок по утриманню інших членів сім’ї та родичів.

Тема 9. Особливості усиновлення. Поняття та сутність усиновлення. Умови усиновлення. Таємниця усиновлення. Порядок і правові наслідки усиновлення. Скасування усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Особливості усиновлення дітей громадянами України, які проживають за її межами, та іноземцями.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021
		стор. 7 з 10	

2.3. Тематичний план

№ п/п	Назва тематичного розділу	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна, вечірня форма навчання				Заочна форма Навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Сучасні тенденції розвитку трудових прав»									
1.1	Сімейне право як галузь приватного права: актуальні проблеми	4 семестр				4 семестр			
		16	2	2 2	10	14	2	2	10
1.2	Особливості здійснення сімейних правовідносини	16	2	2 2	10	14	2	2	10
1.3	Шлюб та сім'я	16	2	2 2	10	15	2	-	13
1.4	Особисті немайнові права та обов'язки подружжя, особливості здійснення	16	2	2 2	10	14	-	-	14
1.5	Майнові правовідносини подружжя, особливості здійснення	14	2	2	10	14	-	-	14
1.6	Актуальні проблеми реалізації прав та обов'язків подружжя по утриманню	14	2	2	10	14	-	-	14
1.7	Майнові правовідносини батьків і дітей	14	2	2	10	14	-	-	14
1.8	Правовідносини інших членів сім'ї та родичів	18	2 2	2 2	10	15	-	2	13
1.9	Особливості усиновлення	16	2	2	12	15	-	2	13
1.10	Модульна контрольна робота №1	10	-	2	8	-	-	-	-
1.11	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	-	21	-	2	19
Усього за модулем №1		150	20	30	100	150	6	10	134
Усього за навчальною дисципліною		150	20	30	100	150	6	10	134

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з трудового права.

3.2. Рекомендована література

Базова література

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021
		стор. 8 з 10	

- 3.2.1. Апопій І. В. Сімейне право України: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. та допов. К.: Центр учбової літератури, 2011. 360 с.
- 3.2.2. Багач Е. М., Білоусов Ю. В. Сімейний кодекс України: науковопрактич. коментар. К.: Ліга, 2010. 577 с.
- 3.2.3. Гузь Л. Є., Гузь А. В. Судово-практичний коментар до Сімейного кодексу України. Х., 2011. 576 с.
- 3.2.4. Курило Т. В. Сімейне право України: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 350 с.

Допоміжна література

- 3.2.5. Шимон С. І. Сімейне право: навч. посіб. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 260 с.
- 3.2.6. Майданик Р. А. Речове право: підручник. Київ: Алерта, 2019. 1102 с.
- 3.2.7. Правові позиції у застосуванні цивільного та сімейного законодавства України за матеріалами судової практики. Навчально-практичний посібник. Х.: ФО-П Лисяк Л.С., 2016. 576 с.
- 3.2.8. Стефанчук М. О Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб та особливості її здійснення: монографія Київ: Артек, 2020.479.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 3.3.1. Верховна Рада України (сайт містить повну базу чинного законодавства України, а також базу законопроектів, внесених до Верховної Ради України): <http://www.rada.gov.ua>
- 3.3.2. Верховний Суд [Електронний ресурс]. – URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
- 3.3.3. Газета «Юридична практика»: <http://www.yurpractika.com>.
- 3.3.4. Судова практика і статистика Верховного Суду: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/sud_prakt/
- 3.3.5. Національна бібліотека України ім. І. В. Вернадського :<http://www.nbuv.gov.ua>.
- 3.3.6. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна, вечірня форма	Заочна форма Навчання
Вид навчальної роботи	Модуль № 1	
	4 семестр	4 семестр
Відповіді та виконання завдань на практичних заняттях	106×6 = 60	106×5 = 50
Виконання експрес-контрольної роботи	106×2= 20	106×1 = 10
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>43 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	40

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.04-01-2021
		стор. 9 з 10	
Усього за модулем №1		100	100
Семестровий диференційований залік		-	-
Усього за дисципліною		100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.2).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				